

Bestuursnotitie

Aan Dagelijks bestuur OZHZ

Van Directie OZHZ

Dossier

Zaaknummer

Kenmerk

Datum 9 oktober 2020

Onderwerp **Richtlijnen de begroting 2022 van OZHZ**

De financiële verordening van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) stelt dat het dagelijks bestuur op uiterlijk 1 februari van het begrotingsjaar een nota aanbiedt aan het algemeen bestuur over de kaders voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende begrotingsjaren. Het algemeen bestuur stelt de kaders definitief vast.

Het voorliggende voorstel bevat de ontwerprichtlijnen voor het opstellen van de begroting 2022 van OZHZ. Aan de orde komen:

- (I) Ontwikkelingen in de externe omgeving
- (II) Financiële kaders

I. Ontwikkelingen in de externe omgeving

Het openbaar bestuur is van vitale betekenis voor onze inwoners om veilig, gezond en duurzaam te kunnen wonen, werken en recreëren. De vergunningverlening, het toezicht en de handhaving, en de advisering, die de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid namens gemeenten en provincie uitvoert, zijn daarbij randvoorwaardelijk.

De Covid-19- en stikstofcrises nopen tot economische maatregelen. Effecten op het fysieke domein vormen daarbij een belangrijk ingrediënt voor uw keuzes en afwegingen. Bovendien leidt nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, tot een andere rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers. De 'architectuur' van deze nieuwe rolverdeling vraagt om uitwerking. OZHZ heeft de expertise om uw keuzes en bestuurlijke afwegingen te faciliteren en de 'rol-architectuur' uit te werken.

Kortom, wij sorteren voor op die nieuwe opgaven. We willen ook de financiële gevolgen prognosticeren. Voor 2022 en verder gaat het om de volgende onderwerpen:

1. Omgevingswet
2. Warme overdracht bodemtaken
3. BRO

Structurele financiële opgaven vanaf 2022

Omgevingswet

Brede financiële consequenties en integrale advisering

Coalitieakkoorden: snel inspelen op initiatieven en ruimtelijke kwaliteit

Bedrag:

- Consequenties Omgevingswet; € p.m., afhankelijk van de keuzes die de gemeenten maken
- Integrale advisering; € 200.000 offerte-opdrachten omzetten naar structureel in jaarprogramma's. Het betreft overheveling van middelen die reeds in de gemeentebegroting beschikbaar zijn. Voor de gemeenten is derhalve geen sprake van een financiële claim.
- Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2022

De Omgevingswet treedt in werking met ingang van 1-1-2022. Alle overheden samen vormen een keten om de taken voor de fysieke omgeving sterk uit te voeren. Ook inwoners en ondernemers worden een deel van de keten. OZHZ voegt door zijn expertise en rol in de regio waarde, snelheid en efficiency toe op zijn vakgebieden.

Afspraken en financiële consequenties

Zowel ODNL als VNG werken aan modellen om de financiële consequenties in beeld te brengen van de afspraken die men in die keten gaat maken.

Het VNG-model gaat vooral over de ambitieniveaus in Omgevingsvisie en Omgevingsplan. Het model biedt inzicht in de mogelijke kosten van de invoering van de Omgevingswet en laat ook zien op welke plekken in de gemeentelijke organisatie de Omgevingswet invloed zal hebben. Het model creëert daarmee bewustwording. Het is een dialoogmodel. Dat wil zeggen dat het is bedoeld om de dialoog over de invoering van de Omgevingswet binnen de gemeente op te starten, dan wel richting te geven. Het biedt houvast voor zowel organisatorische onderwerpen als voor de mogelijke financiële impact van de invoering.

Het ODNL-kostenmodel is gericht op afspraken tussen omgevingsdiensten en opdrachtgevers. De rol van ketenpartner komt daarin tot uitdrukking. Het gaat uit van drie pijlers:

1. Parameters: Welke keuzes van de gemeente of provincie zijn van invloed op de verandering van de structurele kosten van de omgevingsdienst? Alle parameters samen beschrijven zo goed mogelijk de verandering door de Omgevingswet;
2. Ambitieniveau: Het ambitieniveau van de gemeente of provincie bepaalt mede de wijziging van de structurele kosten van de omgevingsdienst;
3. Organisatieonderdeel: Het gedeelte van de bedrijfsvoering waarvoor bepaald wordt wat de wijziging van de structurele bijdrage aan de omgevingsdienst is. Bijvoorbeeld vergunningverlening, toezicht, specialisten, juridische zaken en bedrijfsvoering.

In de tweede helft van 2020 voert OZHZ gesprekken met de deelnemers om de financiële consequenties in beeld te brengen. Het is de bedoeling dat geheel tijdig aan het bestuur te presenteren (maart 2021), zodat OZHZ daarmee de conceptbegroting 2022 kan opstellen.

Integrale advisering

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering, waarbij aspecten als geluid, lucht en natuur worden betrokken bij omgevingsplannen en vergunningen. OZHZ heeft deze disciplines in huis en is de aangewezen partij om de integrale advisering uit te voeren. Door het inzetten van reeds beschikbare offertebudgetten bij gemeenten, kan OZHZ werken aan een verdere robuuste organisatie.

Dit raakt uiteraard aan de rol die elke partner in de keten heeft en hoe de afspraken (zie hierboven) uitwerken. Tegelijk brengt OZHZ deze integrale advisering al jaren in praktijk. Op die manier werken we al samen in de geest van de Omgevingswet (zij het op offertebasis).

In de regionale stuurgroep Omgevingswet is als uitgangspunt geformuleerd om de financiering van de integrale advisering voor de regionale adviserende GR'en (OZHZ, VRZHZ en DGJ) op gelijke wijze te doen. Voor OZHZ zou dit betekenen dat reeds beschikbare middelen bij opdrachtgevers voor offertetaken aan de voorkant worden toegevoegd aan het jaarprogramma OZHZ. Daarmee is OZHZ beter in staat structureel een kwalitatief hoogwaardige advisering te borgen. Ook is sprake van een schaal- (efficiency) en synergievoordeel.

Op basis van de ervaring van de afgelopen jaren en de trends voor de toekomst raamt OZHZ deze inzet op € 200.000.

Warme overdracht bodemtaken

Wettelijke verplichting

- *Bedrag:* € 800.000 voor de regio Zuid-Holland Zuid (m.u.v. van Dordrecht, die reeds bevoegd gezag is).
- Er zal sprake zijn van een verschuiving van het Provinciefonds naar het Gemeentefonds.
- Uitgangspunt is dat de middelen die aan de gemeenten ter beschikking worden gesteld uit het Gemeentefonds, een op een worden ingezet voor de uitvoering van de bodemtaken door OZHZ.
- Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2022

Onder de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten, met uitzondering van gemeente Dordrecht. De lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater blijven onder het bevoegd gezag van de provincie vallen.

Omdat de bodemsaneringstaak nu verplicht onderdeel is van het basistakenpakket, blijft dit ook zo geregeld onder de Omgevingswet. De uitvoering van toezicht en handhaving op de bodemsaneringstaak wordt daarmee in mandaat belegd bij OZHZ. Het ligt voor de hand

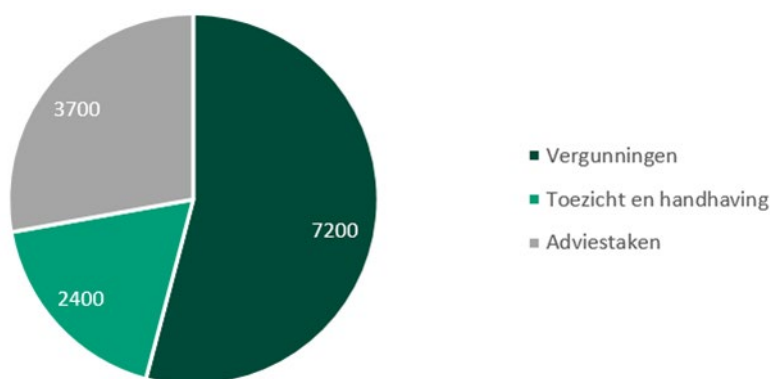
dat gemeenten ook de vergunningverlening en adviestaken voor deze taak bij OZHZ beleggen, omdat die kennis gebundeld aanwezig is bij OZHZ.

Het is nog niet duidelijk wat de omvang van de bodemsaneringstaak voor gemeenten zal zijn. Dit maakt het onmogelijk de financiële consequenties volledig in te schatten. Het overleg vindt op landelijk niveau plaats, OZHZ volgt het dossier nauwgezet. In het voorjaar van 2020 heeft de gedeputeerde namens de gemeenten, provincie en omgevingsdiensten Zuid-Holland een brief aan de verantwoordelijke minister en staatssecretaris gestuurd. Ook de gemeente Dordrecht heeft een soortgelijke brief gestuurd. Hierin zijn zorgen geuit over de voortgang van de implementatie van de bodemsaneringstaken en de bijbehorende financiering. Hier is tot op heden geen reactie op gekomen; OZHZ blijft zich inzetten om een reactie te krijgen.

In de circulaire van 2020 zal duidelijk moeten worden of de Rijksmiddelen voldoende zijn om deze wettelijke taken uit te voeren. Bij onvoldoende middelen kan het benodigde uitvoeringsniveau niet gewaarborgd worden, wat negatieve effecten kan hebben op de gezondheid en het milieu.

OZHZ schat in dat 70-80% van het provinciale bodemtakenpakket overgedragen zal worden naar de gemeenten. In 2020 is circa € 1,1 miljoen beschikbaar voor vergunningverlening, toezicht en advies voor de bodemsaneringstaken.

Op basis van deze schatting is € 800.000 benodigd om deze taken op het huidige uitvoeringsniveau volledig uit te voeren voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid (m.u.v. gemeente Dordrecht). De urenverdeling tussen de taakvelden is in figuur 1 te zien.

Figuur 1 onderverdeling taken bodem

Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2022.

BRO*Wettelijke verplichting*

- *Bedrag:* € 200.000. Het betreft een wettelijke taak die in 2018 is overgeheveld naar de gemeenten en waarvan verondersteld wordt dat hiervoor middelen in de gemeentebegroting beschikbaar zijn. Besparing voor gemeenten: Schaalvoordelen, borging van continuïteit en kwaliteit.
- Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2022

Vanaf 1 januari 2018 geldt de Wet op de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Het digitale loket bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de ondergrond: waardevolle informatie voor ruimtelijke plannen zoals infrastructurele werken, waterleiding- en rioolstelsels en nieuwbouwprojecten.

Overheden zijn wettelijk verplicht de BRO te gebruiken bij nieuwe plannen waarbij inzicht in de bodem noodzakelijk is. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inwinnen en bijhouden van gegevens in de BRO en voor het borgen van de kwaliteit. Het Ministerie van BZK volgt de implementatie en gemeenten zijn verplicht erover te verantwoorden.

Uit de impactanalyse van de VNG-realisatie blijkt dat gemeenten gemiddeld 0,3 tot 0,5 FTE nodig hebben voor de uitvoering van deze taak. De Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) verzocht OZHZ te onderzoeken wat gecentraliseerde uitvoering van deze wet kan betekenen voor de opdrachtgevers.

In de BRO zijn 26 registratieobjecten genoemd (exclusief de milieuhygiënische bodemonderzoeksgegevens) die opgenomen moeten worden in het BRO-loket.

Er is voordeel te behalen in het centraal opbouwen en beheren van kennis over de ondergrond in de regio, die niet ophoudt bij de gemeentegrens. Ook leidt het regionaal slim organiseren van de veranderde werkprocessen, aanbestedingen en contractvorming tot schaalvoordelen. OZHZ heeft de kennis en kunde in huis om gemeenten te ontzorgen en kan door de geconcentreerde uitvoering kwaliteit en continuïteit waarborgen.

OZHZ is met de gemeenten in gesprek en heeft scenario's ontwikkeld om deze BRO-taken voor de gemeenten te kunnen uitvoeren. De kosten zijn afhankelijk van het aantal deelnemende gemeenten en worden relatief lager naarmate OZHZ meer taken uitvoert en meer gemeenten meedoen. OZHZ schat in dat een totale besparing mogelijk is van ruim 10%.

Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2022.

II Financiële en bedrijfsvoeringskaders

1. Indexering

De bijdrageverordening van OZHZ stelt dat de door de opdrachtgevers beschikbare budgetten jaarlijks worden gecorrigeerd voor loon- en prijsontwikkelingen. In regionaal verband is besloten om hiervoor de loon- en prijsindex voor de overheidsconsumptie te hanteren, zoals kenbaar gemaakt in de septembercircular van het Gemeentefonds. Daarbij wordt uitgegaan van een looncomponent van 70% en een materiële component van 30%. Er vindt geen nacalculatie plaats ten opzichte van voorgaande jaren.

De loonindex 2022¹ conform de Septembercircular bedraagt 1,3% en de prijsindex² 1,5%. Het gewogen gemiddelde bedraagt 1,36%. De directie stelt het volgende voor inzake de indexering:

- *De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwonerbijdrage én tarieven 2021 te indexeren met 1,36 %.*
- *Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaakstelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is.*
- *De lasten van de begroting 2022 te indexeren met de loon- (1,3%) en prijsindex (1,5%).*
- *Het uurtarief 2022 komt daarmee uit op € 95,13.*
- *Het uurtarief 2021 blijft ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsrichtlijnen 2021 (€ 93,85).*

2. Inwonerbijdrage

De inwonerbijdrage is een vaste bijdrage ter dekking van de kosten van het besturen van de dienst, wachtdienst en ondersteunende activiteiten. De verdeling van de inwonerbijdrage over de gemeenten gebeurt op grond van het aantal inwoners en wordt jaarlijks geïndexeerd. Na indexering komt de inwonerbijdrage 2022 uit op € 2.212.134.

Tot dusver werd dit bedrag jaarlijks verdeeld onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners, na correctie van de bijdrage PZH. Dit leidt jaarlijks tot vragen van gemeenten omdat er een (marginale) afwijking is ten opzichte van de indexatie. Voorstel is de inwonerbijdrage vanaf 2022 te indexeren met de index van de begrotingsrichtlijnen (t+1) en de bijdrage vierjaarlijks te herijken op grond van de inwoneraantallen, met ingang van 2025.

De bijdrageverordening zal overeenkomstig worden aangepast en ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.

¹ Septembercircular 2020, prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers

² Septembercircular 2020, prijs overheidsconsumptie, netto materieel

Het voorstel is om de inwonerbijdrage voor 2022 per opdrachtgever vast te stellen conform onderstaande verdeling.

Gemeente	Inwoners	%	2021	2022
Alblasserdam	20.165	4%	68.513	69.445
Dordrecht	119.284	26%	405.069	410.578
Gorinchem	37.022	8%	125.227	126.930
Hardinxveld-Giessendam	18.295	4%	61.624	62.462
Hendrik Ido Ambacht	31.202	7%	105.714	107.152
Hoeksche Waard	87.401	19%	295.832	299.855
Molenlanden	43.909	10%	149.725	151.761
Papendrecht	32.136	7%	110.234	111.733
Sliedrecht	25.220	5%	85.435	86.597
Zwijndrecht	44.737	10%	152.392	154.465
Provincie Zuid-Holland			622.687	631.156
Totaal	459.371	100%	2.182.452	2.212.134

3. Omslagrente

De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in Euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Het bij de begroting gecalculerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.³ OZHZ geen vooralsnog geen lening aangetrokken en verwacht dit ook niet in 2022. De omslagrente bedraagt daarom 0,0%.

Het voorstel is om de omslagrente in 2022 te bepalen op 0,0%.

Bijlage 1 bevat een samenvatting van de begrotingsrichtlijnen 2022.

Bijlage 2 bevat het tarievenblad.

4. Kritische Prestatie-indicatoren bedrijfsvoering

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor de bedrijfsvoering opgenomen. Deze zijn vertaald in kritische prestatie-indicatoren (bijlage 3).

³ Notitie rente 2017, Commissie BBV

Bijlage 1 Begrotingsrichtlijnen

Onderdeel	2021	2022
Aantal inwoners	456.891	459.371
Index inwonerbijdrage 2022	2,36%	1,36%
Index omzet	2,36%	1,36%
Index tarieven	2,36%	1,36%
Prijspeil loonkosten	2,6%	1,3%
Prijspeil overige kosten	1,8%	1,5%
Rente omslag percentage	0,0%	0,0%
Rente toevoeging reserves	Nee	

Bijlage 2 Tarievenblad

	Tarievenblad OZHZ (€) exclusief BTW	
2020	Uurtarief	91,69
2021	Uurtarief	93,85
2022	Uurtarief	95,13

Bijlage 3 Kritische prestate-indicatoren bedrijfsvoering

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1410 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 15%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.